

14

3

5

6

7

1715:

1. Greiner, Francisc. Augustinus Sebast.: De successione principum et illustrium personarum lege, vel pacto obveniente. 2. Vindl. 1715-1736.
2. Meier, Thomas Henricus, Frenel. juris doci decanus: L. b. v. / et negotiorum in aug. Joh. Christiani Uelsellii invitat.)
3. Meier, Jo. Henricus: De negotiabilitate actionum inferiorum; aliorumque remediorum eo pertinentium.
4. Meier, Jo. Henricus: Ornetatio in aug. juridica, sistens prae imperatorum.
5. Meyer, Joh. Henricus: De praerogative, quae in jure gaudent foeminae praemaritis.
6. Otto Henricus Fridricus: De ratificatione multationum extrajudicialium in causis matrimonialibus.

8. Reuschius, Erhardo: Dissertationis inaus. ad l. un. C.
non lic. habitat. metropolitana loca sua ad cathedra
transfere . . .

9. Streit, Joh. Philipp, Facult. jurid. Decanus (l. b. s.)
(ad reputationem inaus. Thom. Wagneri invitata)

10. Streit, Joh. Philipp, Facult. jurid. Decanus (l. b. s.) (ad
reputationem inaus. Joh. W. H. Weissii invitata)

11. Streit, Joanes Philippus: De foro competente

12. Wagner, Thomas: De beneficii sine homicidio
per venenum attentati in causa ubi mors non
ipsa secuta poena capitali exemplo casus
specialis coram Praefectura Lipsiensi ventilati.
1716.

1. Streit, Joanes Philippus: De abusiva feudi investitura
Ortes II feud 2 pr. f

2. Eyselius, Joannes Philippus : De febris syncopali.
3. Eyselius, Joannes Philippus : De febre castrensi.
4. Hartmann, Joannes Christophorus : De pactis dolalibus
in vin contractas initis
5. Hoffmannus, Christianus Gollis : De mandato praes-
sumto ex lege descendente occas. § 2 lit. 7. ord.
processus Sax.
6. Kretz, Joannes Philippus : De jure Capidum Tomina-
lium
7. Molitor, Urbanus Fracidorus Jacobus : Queri Furi-
dicum.
8. Post, Hermannus : De Divinis imperatorum titulis
eorumque origine
9. Reinhardt, Tobias Jacobus : De jure proprium persequendi
interesse, cum Janus proximus.

- 10.11. *Sturk*, Tobias Jacobus : De transmissiois actuum
 jure, ejusque abusu. 2 Junii. 1716 : 1727
12. *Sturk*, Tobias Jacobus : De transmissiois
 Divergente. ^{conjugi bona gratia}
~~actuum jure, ejusque abusu 2 Junii. 1716 : 1727~~
13. *Sturk*, Joannes Philippus, Facult. juridicae Decanus :
 . . . l. b. s. (ad Disputationem inang. Carolicam?
 Gualtheri Hoffmanni invit.)
14. *Sturk*, Joannes Philippus, Facult. juridicae Decanus
 l. b. s. (ad Disputationem inang. Jacobi Martini
 Lubecii invit.)
15. *Sturk*, Joannes Philippus, Facult. juridicae Decanus :
 l. b. s. (ad Disputationem inang. Gualtheri Ruckii
 invit.)
16. *Sturk*, Joannes Philippus : Anritan, cui statuto locati
 et suis et defuncti mariti bonis certa portio tribuitur,
 hanc perit repudiare et illata repete? ?

1716.

17. Stent, Joannes Philippus: De appellacionibus recipiendis
vel non.

18. Tenzell, Ernestus, Facult. juridicae Decanus: l. b. s.
(ad Disputationem inang. Johannis Philippi Talthemii
instita)

19. Tenzell, Ernestus, Facult. juridicae Decanus: l. b. s.
(ad Disputationem inang. Urbani Franc. Jacobi Melis-
soris instita)

20. Tenzell, Ernestus; Facult. juridicae Decanus: l. b. s.
(ad Disputationem inang. Antone Peckelii instita)

21. Tenzell, Ernestus, Facult. juridicae Decanus: l. b. s.
(ad Disputationem inang. Johanni Antonio Jechii
instita).

22. Tenzell, Ernestus: De advocati jure circa causam
injunctam patrimonii

1716

23. Tengell, Ernestus: De votibus ecclesiarum
Pfarr - votales.

24. Tengell, Ernestus: De iurejurando in Civitate

25. Tengell, Ernestus: De documentorum recognitione

DISSERTATIO INAUGURALIS JURIDICA,

DE
PRÆROGATIVA,

IN JUREGAUDENT FOEMINÆ PRÆ MARIBUS,

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO
REVERENDISSIMO ET ILLUSTRISSIMO DOMINO,
DOMINO

PHILIPPO VVILHELMO,

S.R.I. COMITE de BOINEBURG,

SACRÆ CÆSARÆ ATQUE REGIÆ CATHOLICÆ MAJESTATIS
CONSILIARIO INTIMO & CAMERARIO, nec non METROPOLITANARUM
ECCLESIARUM MOGUNTINÆ & TREVIRENSIS CANONICO CAPITULA-
RI SENIORE, & respectivè SUPREMO CHORI EPISCOPO; EMINENTISSIMO
PRINCIPIS ELECTORIS MOGUNTINI CONSILIARIO INTIMO,
ac CIVITATIS TERRITORIQUE ERFURTENSIS PRO-
PRINCIPE,

CONSENSU INCLYTI JCTORUM ORDINIS IN PERAN-
TIQUA GERANA,

PRÆSIDE

DN. JOH. HEINRICO *Meier* / JCTO,

EMINENTISS. PRINCIPIS ELECTORIS MOGUNT. CONSILIAR.
hujus REGIMINIS, JUDIC. PROVINCIAL. ASSESSORE PRIMAR.
PROF. DECRETAL. PUBL. & FACULTAT. JURID.

p. t. SENIORE,

DN. PATRONO ac PROMOTORE SUO DEVENERANDO,
PRO DIGNITATE DOCTORALI,

ET SUMMIS IN UTROQUE JURE PRIVILEGIIS ATQUE IMMUNITATIBUS
RITE ac SOLENNITER CONSEQUENDIS,

publica eruditorum disquisitioni

DIE XIX. SEPTEMBR. ANNO MDCCXV. HORIS LOCOQUE

consuetis submittit

JOANNES VVILHELMUS VVEISS,

LIPSIENSIS, ADV. IMMATRICUL.

ERFURTI, Typis JOH. MICHAEL. FUNCKII.

PRÆROGATIVA

PERFECTISSIMI ATQUE EXCELLENTISSIMO

RECTORI DOMINI

DN. VV O I D E M A R O .

I Libero Baroni • LOEWENDAL

DYNASTÆ ELSTERVVALDÆ KRÄUSCHZII

KOETZSCHÆ & HELLDORFFII

EQUITI ORDINIS ELEPHANTINI SACRÆ REGIÆ MA

JESE POLON & ELECT SAXON SUPREMO AULÆ MARÆ

SCHALLO, MINISTRO STATVS nec non IN SANCTORI SENAT

TI CONSILIARIO INTIMO, CAMERÆ PÆSIDI GRÆVISSIMO

ac RUM METALLICARUM DIRECTORI SUMMO,

& RELIGIÆ

DOMINO SVO GRÆTISSIMO

DISSSERTATIONEM INAUGURALEM

DE BELICÆ CURIÆ & DEVENERATIONIS KONNEKTIVIS

PRÆCIPUA DECAT MENTIS SUBMISSIONE

JOHANNES WILHELMUS VÆISS

JOHANNES WILHELMUS VÆISS

JOHANNES WILHELMUS VÆISS

JOHANNES WILHELMUS VÆISS

JOHANNES WILHELMUS VÆISS

JOHANNES WILHELMUS VÆISS

JOHANNES WILHELMUS VÆISS

JOHANNES WILHELMUS VÆISS

JOHANNES WILHELMUS VÆISS

JOHANNES WILHELMUS VÆISS

JOHANNES WILHELMUS VÆISS

JOHANNES WILHELMUS VÆISS

JOHANNES WILHELMUS VÆISS

PERILLUSTRI ATQUE EXCELLENTISSIMO
DOMINO,
DN. VVOLDEMARO,
Libero Baroni de LOEWENDAL,
DYNASTÆ ELSTERVVALDÆ, KRAUSCHIZII,
KOETZSCHRÆ, & HELTDORFFII;

EQUITI ORDINIS ELEPHANTINII, SACRÆ REGIÆ MA-
JEST. POLON. & ELECT. SAXON. SUPREMO AULÆ MARE-
SCHALLO, MINISTRO STATUS nec non IN SANCTIORI SENA-
TU CONSILIARIO INTIMO, CAMERÆ PRÆSIDI GRAVISSIMO,
ac RERUM METALLICARUM DIRECTORI SUMMO,
& RELIQUA,

DOMINO SUO GRATIOSISSIMO

Hanc

DISSERTATIONEM INAUGURALEM

tanquam

PUBLICI CULTUS & DEVENERATIONIS MONUMENTUM

EA, QUA DECET, MENTIS SUBMISSIONE

offere atque consecrat,

JOHANNES VVILHELMUS VVEISS.

DISSERTATIO JURIDICA INALI

GENERALIS

DYNASTIE ERSTE DE... KAISERLICH

Prærogative, quæ in Jure, Ratione, Legibus, & Maxime

2

In multis Jure, Ratione, Legibus, & Maxime... conditionem continentem, prærogative... materiam, est responsum Papalis... in, A. 9. ff. de her. bon. Cujus ratio... nes solum Jure, quod in Jure, mul-... fragile in matrisque conditum, mul-... tate conditionibus expellitur, A. 1... ff. de m. m. Cur vero prærogative... casus notantur, quibus est melior con-

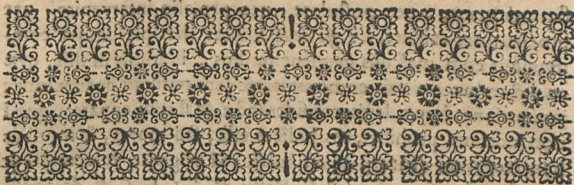
ditionem, prærogative, quæ in Jure, Ratione, Legibus, & Maxime... Distinctionem, hæc prærogative, quæ in Jure, Ratione, Legibus, & Maxime... nofer, ut scilicet succedat, A. DEC. Ter. Op. Max. de v. s.

Prærogative, quæ in Jure, Ratione, Legibus, & Maxime

In Jure, Ratione, Legibus, & Maxime

In Jure, Ratione, Legibus, & Maxime... collegium, I. Privilegium, hæc prærogative, quæ in Jure, Ratione, Legibus, & Maxime... natus non est, de hoc, ex præf. quod si ad præf. collegiorum, ad Prærogative, hæc prærogative, quæ in Jure, Ratione, Legibus, & Maxime... considerat, quæ occasione sit receptum, prærogative, quæ in Jure, Ratione, Legibus, & Maxime... us. Cum enim prærogative, hæc prærogative, quæ in Jure, Ratione, Legibus, & Maxime... prærogative, hæc prærogative, quæ in Jure, Ratione, Legibus, & Maxime... prærogative, hæc prærogative, quæ in Jure, Ratione, Legibus, & Maxime...

3

DISSERTATIO JURIDICA INAUGURALIS.

De

Prærogativa, quâ in Jure gaudent feminae præ maribus.

§. 1.

In multis juris articulis deteriorem esse conditionem foeminarum, quam masculorum, est responsum Papiniani, *l. 9. ff. de stat. hom.* Cujus rationes forsan fuere, quod infirmum & fragile sit muliebri consilium, multisque captionibus expositum, *l. 1. ff. de minorib.* Cum vero quoque casus notantur, quibus est melior foeminarum quam virorum conditio, aptam de hac conscribendi Dissertationem Inauguralem, sumsi occasionem. Qui labor noster, ut feliciter succedat, à DEO Ter. Opt. Max. devotissimis precibus exoro.

§. 2.

Inter Prærogativas foeminarum itaque non ultimo loco collocandum est Privilegium Senatus Consulti Veilejani. Nunc animus non est agere de isto ex professo, quod sit ab omnibus commentatoribus ad Pandectarum istum titulum, sed saltem considerare, quâ occasione sit receptum, qualis in Praxi sit usus. Cum enim foeminae ab omnibus officiis civilibus vel publicis remotæ sunt, & ideo nec Judices esse possunt, nec magi-

A 3

stratum

stratum gerere, nec postulare, nec pro alio intervenire, nec procuratores existere, l. 2. ff. de R. I. licet alias plerumque communibus cum masculis gaudent juribus, in primis in illis, quae ex dictamine, rationis communis, & jure naturali deducuntur, jam rationes hujus legis consideranda & statim apparet, quod non iudicium prohibet, eas Iudices esse, sed mores, & moribus hoc receptum dicitur, id est publica id exigente verecundia & honestate l. 1. §. 1. ff. ad S. C. Vellej. & l. 1. §. 6. ff. de postulat. quod in hoc officio non solum nudam officium, sed etiam periculum rei familiaris versatur, h. c. hinc quoque intervenire non potest foemina, quod tamen hic non de intercessione fidei iustoria capiendum, sed de judiciali opera quadam si civili officio, quod sit sine mandato, uti Willenbachius animadvertit.

Senatus, Consultum Vellejanum autem eam ob causam est introductum, quia faciles sunt ad promittendum mulieres, incuria, ad quid teneantur promissione, l. 47. C. d. sponsal. Praestatur itaque illis hic auxilium, quae alias valide ex contractu obligantur, l. 2. §. 1. ff. de S. C. Vellej. Valet quidem foeminae fidei iustio stricto jure, salva tamen semper integrae exceptione S. C. Vellejani. Quo etiam vitur, si cum marito uno instrumento, tanquam correa debendi, se principaliter obligaverit, Excell. D. Berger. in Oeconom. Juris Lib. 5. Tit. 3. §. 8. Datur hoc beneficium & exinde resultans exceptio foeminarum heredibus l. 20. C. ad S. C. Vellej. A fidei iustioibus, licet regressum contra mulierem habere non possint.

Si vero Maritus & uxor simul pro aliquo fidei iusserint aut principaliter sese obligaverint, maritus solus in solidum tenetur. Nisi specialiter huic exceptioni S. C. Vellej. renuntiaverit, ubi praerquiritur certioratio, quod sit facta renunciatio coram Iudice, cum consensu Curatoris, & iurejurando communita, hac formula. So wahr mir Gott helffe und sein heilige Wort! Berger. loc. cit. not. 8. licet vero mulier valide hac ratione privilegio suo renuntiaverit, & ita tenetur, conventa tamen cum hac exceptione S. C. Vellej. & Authentica, si qua Mulier

Mulier auditur, si renunciatio jurato non facta, juxta Carpz. P. 2. Const. 16. Def. 8. vel obligationi tempus insertum, intra quod maritus creditum solvere tenetur. Si vero ex tali instrumento obligatorio, tempore non preter lapso, marito quoque adhuc vivo, creditor contra uxorem experiatur conditione ex stipulatu, pronuntiatur: Das die Klage noch zur Zeit nicht statt habe, in quam sententiam censuit Scabinatus Elector. Lips. in causa J. H. M. contra J. H. coram pratorio Lips. M. Anno 1715. agitata.

Haud insignis quoque est prerogativa, quod feminae quicquid ex intercessione solvunt, conditione indebiti reperere, & pignus, eo nomine datum, a quovis possessore vindicare possint, l. 16. §. 1. C. l. ult. §. 1. ff. ad. B. C. Velley. quia obligatio naturalis a jure Civili penitus fuit reprobata. l. 41. ff. de Condit. Indeb. & nemo alterius damno fieri debet locupletior. l. 14. ff. de Condit. Indeb. Possunt quoque feminae huic Conditioni non renunciare, l. ult. §. 3. ff. de Cond. Ind. nisi de animo donandi liquido constet. Excellent. Berger, l. c. Lib. 3. Tit. 6. §. 6. not. 7. nam sicuti ex errore facta indebiti solutio, ita etiam conditionis indebiti sit renunciatio.

Et si quoque creditor in instrumento mulierem principaliter, maritum vero, ut fidejussorem, eundemque cum beneficii ordinis renuntiatione, se obligandum curaverit, tenetur quidem Uxor, sed potest excipere, intercessionem subesse palliatam, puta, ejusmodi contractum in fraudem legis, nimirum Authenticam si qua mulier, esse initum, & audienda est. Consilium quoque est, ut uxor, cum intercessio palliata difficilis sit probatu, super ea marito deferat jusjurandum, vid. Excell. D. Berger, Refol. Lautb. pag. 246. ejusdemq; aconom. jur. Lib. 3. Tit. 3. §. 8. not. 5. ubi praedictum adduxit.

Sed quid in renuntiatione dotis privilegii & praelationis obtinet, si intercessio pro marito facta fuerit? De Jure Civili per Auth. Si qua Mulier, & Novel. 134. c. 8. in totum est prohibita.

bita. De Jure Saxonico Electorali per *Constit.* 16. p. 2. & *Dec. Sax.* 25. quoque non subsistit, nisi corporali juramento adhibito. Secus est de Jure Canonico, quod mores sequuntur, hoc quippe intercessionem juratam agnoscit validam, *Cap. cum contingat* 28. X. de jur. jur. Sed an Mulier pro marito ad carcerem in causa civili & pecuniaria se obligare possit, haud immerito hic quoque quaeritur? Et responderetur quod D. Imperator Justinianus in *Nov.* 134. cap. 9. ex qua desumpta *Auth. hodie C. de Custod. reorum*, & *Auth. sed hodie C. de offic. dro. jud.* ob causas civiles & pecuniarias & debita propria carceri includendam esse expressse prohibuerit mulierem, ex ratione a pudore sexus petita, ne scilicet quis in illa solitudine struat insidias pudicitiae foeminarum, nec muliebri verecundiae conveniat, commentariaeque discretioni eas concedi, ac admisceri virorum coartari; mulier ne quidem vi propriae conventionis & specialis pacti ad carcerem se obligare queat, etiamsi beneficiis suis ac juribus consensu ac autoritate curatoris interveniente; obligationemque in proprium ipsius debitum contracta, renuntiaverit, cum privilegium hoc publicae honestati datum sit, consequenter absolute & plane huic non renuntiare possit. *Brunnem. ad d. auth. n. ut.*

§. 8.

Sic de jure Civili pacta hereditatis renunciativa in totum legimus prohibita, *l. fm. ff. de suis & legit. hered.* quia talia pacta plena tristissimi eventus dicuntur, *l. fm. C. de pact. & hereditas*, uti pacto neque dari, ita nec adiri potest; est pater filiam in testamento instituit heredem, tunc jurata renuntiatione etiam non obitante, eidem nilominus ex testamento succedere potest, per text. clarum in *cap. inter 2. X. de renuntiat.* Sic legitima renuntiatio quoque non valida, cum eandem in locum alimenterum cedere statuunt Doctores, *Gottfried. in notis ad l. 7. pr. ff. de bon. Damn.* & imprimis futurorum renuntiationi nullam efficaciam tribuunt, cum hac ipsa necare, videatur, qui alimenta detrahit, per *l. necare 4. ff. de agros. vel alend. lib.* quae opinio rationibus sat praegnantibus munita est, defendi quoque potest, adhibito hoc temperamento, ut distinguamus inter liberos egenos & divites, & idem de renuntiatione beneficii competentia

petentiz ob rationis paritatem putamus, quamvis in muliere, cui forte ob dignitatem mariti id competit, irrenunciabile iudicemus.

§. 9.

Possent varia adhuc subnectere, circa inefficaces mulierum renuntiationes, sed omittam, dum restant adhuc plura privilegia iis concessa, inter quæ non minimum est, quod datur mulieribus, quo præferuntur cæteris creditoribus in repetitione dotis. Tantum hoc est privilegium, quod nec ad mulierum hæredes transfertur, *l. unica. C. de priv. dot. & l. ultim. §. ad hæc. I. C. qui potior in pign.* Habent præterea quando dotem repetunt, privilegium ordinis & tacite hypothecæ, *l. 2. ff. de jur. dot. & l. 17. §. ult. & seqq. de reb. autor. Ind. poss.* Illud quoque ad hæredes non transmittitur, quia personale est, *l. un. C. de priv. dot.* Hoc vero est in bonis mariti, & sic causæ tributum, ideoque transmittitur. *§. faciat, 29. Inst. de action.*

§. 10.

Præferitur autem omnibus aliis mariti creditoribus uxor, etiamsi expressam anteriorem hypothecam habeant, ob generalitatem *l. Asfiduis 12. C. qui pot. in pign.* Ratio statim additur, quia sic disponendum, maritos creditoribus suis ex sua substantia satisfacere, non de dote mulieris, quam ad suos victus, suasque alimonias possidet. Redditur quoque huius Privilegii alia adhuc ratio in *Novel. 97. cap. 3.* scilicet, quod cum fornicantibus mulieribus obveniat questus, & vivant exinde, absurdum sit, eas viventibus è matrimonio detrimentum inferri. Verum hæc lepida potius, quam vera est ratio. Placet itaque cum *Hopp. in Commentar. ad Instit. Justin. pag. 871.* quam ipse Imperator in supra memorata *l. Asfiduis §. 1.* adfert, potius ea, in introductum nimirum id esse, propter obsequia, quæ uxores præstant maritis, propter partus periculum, & ipsam liberorum procreationem. Quæ dicta in plurimis adhuc regionibus obtinent. In Saxonia tamen uxor tacitam tantum non expressam anteriorem hypothecam habentibus Creditoribus præferitur, *Carpz. P. I. Const. 28. Def. 65. & seqq.* & licet idem *Carpz. d. Const. def. 34.* asserat, istud beneficium prælationis, quod mulieribus Jure Sa-

B

coni-

xonico competit, cessare, si mulier sciens nupserit oberato, at-
tamen hac sententia novissime rejecta per *Decis. Elect. Saxon.*
6. vid. Hopp. loc. cit.

§. 11.
Quia vero ipsorum bonorum dotaliū dominus est uxor,
quæritur an jure Domini res suas post mortem mariti vindicans
proprie creditrix sit nominanda? & responderetur cum consultis,
Dn. D. Barth. in Hodog. For. pag. 832. accuratus loquendo non,
quia vindicat bona, atque bonorum separationem a Masla de-
bitoris sive mariti & Concursum petit, eaque impetrata, cum re-
liquis Creditoribus hæud concurrit, multoque minus jure credi-
ti, sed jure Domini & proprietatis res suas vindicat. In laxi-
oritatem significatu, & quatenus debitorem ad reddendum seu
restituendum sibi res ipsius proprias, obligatum habet, sub ap-
pellatione creditorum comprehensa est.

§. 12.

Sed nondum liquet, an quoque uxor res, pecunia dotali
entias repetere possit? in *l. 12. C. de jur. Dot.* extat quidem,
quod actio uxori non competat, quia res non facta dotalis, nec
succedit in locum pretii, obstat tamen *l. 54. ff. de jur. dot.* sed
hæc non attendenda, Vox enim videtur improprietas nota
est regulariter, & ad securitatem uxoris, soluto matrimonio do-
tem repetentis, respicit, uti bene admonet *Magnif. D. Mencke in
Gymnas. Polem. Jur. & Controvers. Select. Jur. Civ. Diss. IX.
Thes. 23.* & *Dn. D. Berger in Oeconom. Jur. Lib. I. Tit. 3. §. 10.*
not. 11. affirmat jam dicta atque præjudicium adducit.

Potest autem uxor dotem repetere non modo matrimo-
nio soluto per *l. un. C. de R. V. A.* verum etiam constante; Si
nimirum maritus ad inopiam sit redactus, *l. 20. §. 1. 29. C. de
jur. dot.* vel si fundum idoneum emere, si sese suosque alere, aut si
in exilium relegato parenti præster alimenta *l. 73. §. 1. ff. de jur.
dot.* & quidem vel actione præscriptis verbis, vel actione ex stipu-
laru, *l. un. §. 1. 6. §. 13. C. de Rei Ux. Act.* vel rei vindicatione, *l.
30. C. de jur. dot.* hodiè condictione ex moribus quoque.

§. 14. Actio-

8. 14.
 Actionem ex stipulatu quod attinet, est illa bona fidei, si
 ipsa uxor ad dotis repetitionem agat, secus, si extraneus, arg. l. un.
 §. 1. C. de Rei ux. act. Est enim in locum actionis rei uxoriae
 surrogata, atque haec inter bona fidei iudicia relata. Dist. L. un.
 §. 2. Competit tamen nisi soluto demum matrimonio, l. 2. pr.
 ff. Solut. matrim. quia tunc cessant onera matrimonii, ad quae
 eo melius ferenda dos datur, l. pro oneribus, 20. C. de Jur. dot.
 & haec de Jure Civili. Hodie manente matrimonio datur, si ad
 inopiam vergat maritus, cum publice inter est, dotes mulierum
 conservari. l. 1. ff. Solut. matrim. quoadmodum dos per. In
 hac actione singulare id quoque est, quod datur, etiamsi nulla
 intervenit stipulatio, fingitur enim favore dotis intervenisse, l.
 un. §. 1. & 6. C. de rei ux. act.

Repetitur autem non solum dos profectitia, verum quoque
 quoque adventitia, l. 34. sol. matrim. quamvis uxor exhaereditata sit
 l. un. §. 11. C. de rei ux. act. nisi constituens sibi prospexerit
 pacto, d. l. un. §. 13. id quod hodie obtinet. Mortua vero
 uxore Profectitia revertitur ad patrem, l. 6. ff. de jur. dot. a qua
 tamen per consuetudinem totius fere Europae receditur, ita ut
 dos relinquatur liberis, ut omnes DD. ad d. l. testantur. Jure
 Saxonico vero hoc tantum capiendum est de bonis immobili-
 bus; quia mobilia marito cedunt, Land-N. 1. art. 31.

§. 16.
 Hac occasione haud immerito quoque oritur quaestio, an
 stuprata quoque dotem repetere possit, & an praestanda? Et
 Resp. affirmando, & jure divino stuprata & dotanda & dacen-
 da esset, Exod. XXII. 16. c. l. X. de adult. & stupr. quae obligatio
 conjunctiva, moribus Saxonis conversata est in alternativam,
 ita ut dos statim stupratae praestanda, non demum consecutis
 ejus-

eiusdem nuptiis. Electio quidem ducere uxorem, an dotare stupratam velit, est rei, sive stupratoris. Sed amittitur inota. Est itaque deinceps actrici liberum, rejecta illa conditione, alii nubere, & nihilofecius petere dotationem. Et si quoque stuprata iterum stuprum commisisset, nihilominus dotem exigere poterit, quia jus, ipsi semel quaesitum, subsequente alio stupro iterum auferri, nusquam legimus, & leges, quae poenam privationis decernant, profus desiciunt. Et huic obligationi quoque locus est, quamvis stuprata ansam dederit stupro. Imo pactum a stuprata cum stupratore ante coitum initum. *Ele/Die Stuprata, wenn sie gleich ein Kind von ihm bekäme, ver- lange nichts/er solte nur d. r. es thäte ihr nichts, non liberat a dotatione, cum ejusmodi pactum ex impetu amoris initum censeatur. Si quoque stuprator non solvendo existeret, ejusdem pater ad dotandam stupratam & ad alendam insistenti tenetur, non ex delicto filii, sed ob concurrentem respectum avaritiae, l. penult. ff. de agnost. vel alend. lib.*

§. 17.

Inter alias prerogativas haec quoque annumeranda, quod uxoribus competat dominium geradae, tanquam praecipuum, ita ut filius ne quidem legitima ex bonis maternis geradicis debeat, *Carpz. P. 3. Cons. 12. Dif. 2. n. 1.* Quae res pro geradicis habeantur, referre jam nimis prolixum foret, liquidum omnibus constat, quod ad eas requirantur, quae ad ornatum, ulumve uxoris pertinent, in ejusdemque possessione reperiuntur. Et probe notandum, geradam a foemina in foro Saxon: Elector. extraneo, non autem marito donari posse, nisi ex causa remunerationis, vendi tamen ei illa potest, ita ut in dubio etiam futura esse vendita intelligatur; propterea, quod gerada est quoddam universale, exemplo hereditatis §. 18. & 20. f. *de legat.* Excipe: Nisi gerada verbis restrictivis vendatur. Ut puta: Meine Geraden welche in dieser Specification enthalten/ oder sonst vorhanden / und in selbiger Specification nicht mitbegriffen. Tum enim gerada praesens tantummodo, quae tem- pore

pore venditionis existerat, non deinceps quaesita, vendita esse intelligatur.

§ 18.
Finge casum: Cajam venditricem, sibi pro more geradae vendita usum fructum reservasse, quaeritur, quasnam res ejusdem hares emtori restituere debeat? Resp. eas, quae specificatione continentur, vel in natura, si extant, si non, secundum affirmationem, quae valuerunt tempore contractae venditionis. Ceteras vero, quae illa specificatione non commemorantur, hares venditricis jurejurando credulitatis specificare jubetur: Daß er glaube und gewiß das für halte, daß Cajo, auffer denen von ihr selbst specificirten Gerade-Stücken, mehrere, als er angezeigt / zur Zeit des geschlossenen Kauffz Contracts nicht gehabt; Quam in sententiam Facult. Viteb. M. Oct. 1704. respondit, uti Excell. Berger. in Oeconomia Juris admonet. Si vero uxor ex venditione geradae ultra dimidium laesa, ex l. 2. C. de rescind. vend. illi competit actio; Quia vero maritus emtor illa actione convenitur, eligit supplementum pretii, idemque illud sibi, tanquam haeredi mobiliari, deinceps vindicet, Excell. Dn. Berg. Resol. Laurerib. pag. 369.

§ 19.
Mater & avia quoque gaudent prerogativa singulari, praeter ceteris maribus & foeminis, quod deficiente tutore testamentario, in primis ad tutelam admittantur vid. *tot. tit. Cod. quomodo mul. tut. off. sum. pot.* quamvis sint (1) liberorum creditrices aut debitorum esse, *Novel. 118. cap. 5.* (2.) liberi si sint naturales ac spirituales, *Novel. 89. cap. 5.* (4.) agnati vel cognati adsint, quam etiam continuant post nuptias filiae minoris, eamque in sententiam definita fuit. M. Sept. 1708. quod Excell. Dn. Berg. in *Supplem. ad El. Discept. forens.* P. 11. p. 277. affirmat. Bona feudalia tamen sine antegressa subhaftatione alienare nequeunt.

B 3 § 20.

§. 20.
Potest quoque mater liberis suis recte dare tutorem, ut nec is a prætoribus confirmandus sit, l. 4. ff. de test. tut. Si vero illos hæredes non instituerit, ipsis tamen tutores dederit, illi eum inquisitione sunt confirmandi, l. 4. C. de test. tut. l. 2. ff. de confirm. tut. Nec obstat, quod si demum liberis suis tutorem dare possint, qui eos habent in potestate. Quod quidem verisimum, sed tamen mater in rem potius, quam in personam tutores dare videtur. Quæ ratio omnino probat, quod intendendo, tutorem a matre filio datum, jure datum videri, neque ulla confirmatione indigere.

§. 21.
Singularis quoque prærogativa est, quod contractus mulieris in præsentia fratrum, aliorumque consanguineorum proximorum celebratus, valeat, quantumvis ei non interfuisset curator. Carpz. P. 2. C. 15. Def. 18. item per Mennium ad Jus Lubec. Lib. 1. tit. 10. art. 1. n. 53. propterea, quod tunc omnis fraus abesse censetur, atque adeo scopus illius juris, quod ad contractum mulierum requiritur curatoris consensum, obtinetur. Quæ opinio in foro etiam recepta, nec sine ratione. Quis enim non animadvertit, effectu parum interesse, mulier utatur consilio consanguinei, an curatoris, a iudice confirmati, curator sexus enim est instar nudi consilii: cum curatoris nuda promissionum iudicis confirmatio majorem fidem atque auctoritatem curatoris vix coaciliabunt, quam quidem consanguinitas; imo vero consanguinei, proximi præsertim, præsumuntur eo magis rebus mulieris bene cupere; quo certiori spe succedendi eidem nituntur.

§. 22.
Cumque foeminae in sui non tertii præjudicium egent, curatoribus, foemina alterum quidem sibi, non autem se alteri obligare potest sine curatore. Confirmitur exinde, foeminam astrictam sine curatore in termino posse producere documenta, ita

ut

ut minus iuste illa vereatur, quo minus ea documenta ex causa
desertionis demeritis impugnentur. Sequitur etiam mulierem
sine curatore super debito sibi soluto, apocham dare & debito-
rum suum liberare posse. *Excell. D. Berger in Elect. Process.
Execut. Thef. 17.* quod postlerius contra *Carpzovium P. 2.
Confl. 15. def. 3.* asserere atque defendere annitor.

§. 23.
Potest insuper femina nequidem in causa matrimoniali
sibi curatorem, eumque in genere talem petere. Hinc in judi-
cio matrimoniali sine curatore comparet, *q. ult. de jud. in 6.*
quo praterea cautum, ut omnis femina, completo anno etatis
14. per se in causa spiritali ad agendum defendendumque ad-
mittatur, quae sententia juris Canonici sic temperanda est, ut si
quidem laeta esse animadvertatur, nihilominus beneficio restitu-
tionis in integrum adjuvetur. *Excell. D. Berger in Elect. prac.
matrim. thef. 18.* Et jure *Saxon. Elect. P. 2. Confl. 15.* & virgo
& vidua sine curatore res mobiles alienare potest.

§. 24.
Porro valide femina sine curatore negotiatur his casibus.
Si cum liberis contrahit aut eis bona immobilia donat. *Carpzov.
P. 2. Confl. 15. def. 18.* Ratio, qua iuntur *Carpzovius*, ea est,
quod pater ejusmodi donationem fecisse praesumatur, ex pietate
potius quam sexus inbecillitate, *l. 17. C. de postlim. revers.* quae
quidem omnem constitutioni Saxonicae causam, occasionem
que dedit. Aham vero adjungit *D. Berg. in Elect. Discept. for.
Tit. 8.* nimirum quod talis donatio non tam alienationis, quam
anticipatae successione ab intestato loco esse, videatur. Esto
exemplum: *Seja* Caja filiae nuptura, in dotem dat fundum, item
que consentit, sine curatore tamen, in pacta dotalia, quibus in-
ter alia convenit, ut si *Caja* filia ante maritum decesserit, fundus
ille ab eodem irrevocabiliter reuertitur. *Caja* defuncta, viduus
fundum

fundam Titio vendit. Tum mortua quoque Seja avia, Serapronius nepos, ex priore Cajæ matrimonio genitus, adversus Titium, fundi possessorem, experitur rei vindicatione. Reus opponit pactorum dotalium exceptionem, in eaque interpositi ab avia consensus. Cui elidenda actor objicit replicam deficientis curatoris. Hoc successu, ut reus per sententiam a Collegio Facultatis Erfurtens. M. Sept. 1707. concinnatam fuerit condemnatus. At interposita a reo leuceratione, versa est alia, & placuit Curia Vitebergensi standum esse Carpozovii doctrina, quam supra laudavi, uti *D. Berger. l. c.* prolixius admonet.

§. 25.

Sic potest sine consensu curatoris super accepta pecunia ex causa transactionis matrimonialis apotham dare fecmina, se-cus ac vulgus opinatur. Quod *Excell. D. Berger. Elect. Proc. Execut. thes. 17.* generatim extendit ad liberationem ab obligatione mutui, idque adversus *Carpozov. P. 2. Const. 15. Def. 3.* Sunt, qui putant, mulierem tam carere curatoris autoritate posse, cum iudicis suppetat. Verum apprimè attendendum, illam doctrinam rectius impugnari, quam defendi, propterea inprimis, quod nemo simul iudicis & partis munde fungi potest, ut monetur in *Excell. Berger. Dissert. de necessit. curat. in act. mul. th. 15.*

§. 26.

Uxor denique quoque per *Dec. Elect. 25.* bona immobilia alienare potest, imo necesse non est, ut consensus mariti, & generatim curatoris in ipso statim actu interponatur; verum sufficit ex post facto, interponi eundem consensum, *Excell. D. Berg. Elect. Proc. Execut. th. 18.* E contrario non valet contractus a marito initus, nisi statim consenserit uxor; mulier enim est persona principalis, quam primum omnium consentire oportet, ut rata conventio esse intelligatur; contra vero mariti, curatorisve, persona est accessoria, ut parum interesse videatur, illane initio statim, an ex post facto consensum interponat

Ratio

Ratio quoque, qua eam in sententiam adducor, esse potest, quod rati habitio fictione juris retrahitur ad tempus negotii gesti, ita loco consensus, initio interpositi habeatur, *l. 25. C. de donat. inter V. & U.* quod juris axioma Huberus, profert ad eum etiam casum, quo consensus pro forma requiritur a lege, & talem constituit regulam: *Quicquid est nullum, sit ab origine validum, si postea acquiescat is, in cuius gratiam lex statuit nullitatem.* Huberus *Prælect. ad Pr. J. d. nupt. n. 10. & ad D. cod. tit. n. 5. & Excell. D. Berg. Resol. Laub. pag. 528.* Consequitur ergo, rati habitioem uxoris ita subsistere, quamvis aliquis curator eandem non confirmarit.

§. 27.

Singularem denique prærogativam uxorum & foeminarum desumo ex *l. 1. l. 18. & l. 20. C. de nupt.* Quibus textibus, inter se diligenter collatis, patebit filiam emancipatam, majorem 25. annis sine consensu parentum iustas (i. e. legitimas *l. 31. ff. de rit. nupt.*) nuptias copulare posse. Non latet eundem non deesse, qui dictas leges de honestate tantum intelligant, non de necessitate. Consilium, ajunt, tantum proponi, non præceptum: *Eckold. ad ff. tit. de nupt. §. 3.* verum leges in dubio non præsumuntur consilium continere, sed præceptum, verba quoque in *l. 18.* sunt imperativa, sicuti & verba in *l. 20.* Cujus juris ratio sita in infirmo captionibusque & variis fallaciis subjecta foeminarum judicio; *l. 4. C. de sponsal.* Cessat vero hæc ratio, ubi major jam facta, & præsumitur, sufficientis esse prudentiæ, & consentiunt *Brunnem. ad d. l. 18. & l. 20. Ludwel. ad pr. J. de nupt.* Hoc enim verum est, quod filia etiam sui juris sed intra vigesimum quintum ætatis annum existens, patris Matrisque sententiam & judicium adhibere debeat.

§. 28. Prærogativa quoque est, quod filia licet minorennis, Patre & Matre neglectis, nubens, ex hereditari non potest. Commu-
nis

nis enim juris civilis sententia est, testibus *Rittenbasi*, ad *Novell. part. 6. cap. 3. n. 17.* & *Ungebauer*, §. *exercit. Justin. in fin.* liberos nuptias contrahentes propter solum neglectum parentum consensum exheredari non posse. Et ipsa *Novella CXL.* illam exheredationis causam non commemorat.

§. 29.

Sic per filiae nuptias potestas patris extinguitur, non vero per filii. Quod hac ratione firmare nitor, quia filia statim in potestatem, tutelam & curam mariti transit, per *arg. l. 195. §. ult. & l. 196. §. 1. ff. de V. S.* atqui sub tutela vel cura alterius vivit, is in potestate patria non existit, §. *permissum J. de tut.* Hinc nobis quoque filia dicitur *freyen*, quod a nexu patriae potestatis liberetur nuptias contrahendo, & in quibusdam Germaniae locis, *Sie hat gefreyet* / dicitur de ea, quae nuptias contraxit. Quod verbum dictum voluit quidam, a *Freja*, Venere Germanica, cui nomen inditum fuit, a *frey* liber, weil wir dadurch frey werden von der väterlichen Gewalt.

§. 30.

Ex his dictis per consequens fuit, patrem moribus nostris puniri amissione usus fructus bonorum filiae adventitiorum neque enim §. 2. *J. per quas person. cuique acquir.* ad nuptias trahi debet. Huc itidem pertinet, quod filiasam, dignitatem, domicilium, forumque, quae hactenus a patre habuit, mutet, virique domicilium forumque sequatur, ut ejus dignitate corrumpet, & ejusdem conditionis facta vidua, permaneat, donec iterum nupserit. *Schneidw. ad §. sed etsi pater J. qui. mod. jus patr. pot. solv. num. 6.* Sequitur exinde porro, Patriam potestatem intuitu filiae familias non esse tam pingvem sive augustam, quam respectu filii familias.

§. 31.

Discupiebam adhuc nonnulla proponere occasione Successionis, aliarumque notabilissimarum & utilissimarum praerogativa-

COROL

COROLLARIA.

1.
IS, qui se Doctorem facetur, & non est, utitur quoque privile-
giis & prerogativis Doctorum, committit crimen falsi.

2.
Conventio panalis sponsalibus legitimis adjecta valet ju-
re Civili.

3.
Ut Doctores Juris Medicos, indistincte precedant, tenaciter
est inhaerendum.

4.
Femina, natalibus nobilis, per matrimonium cum ignobili
contractum, non exiit sanguinis nobilitatem.

5.
Vidua, quae intra annum luctus nubit, non fit infamis.

6.
Nec stuprata laborat infamia.

7.
Merecices non sunt personae miserabiles.

ULB Halle
001 972 26X

3

s. b.

DISSERTATIO INAUGURALIS JURIDICA,

DE

PRÆROGATIVA,

IN JUREGAUDENT FOEMINÆ PRÆ MARIBUS,

Quam

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO

REVERENDISSIMO ET ILLUSTRISSIMO DOMINO,

DOMINO

PHILIPPO VVILHELMO,

S.R.I.COMITE de BOINEBURG,

SACRÆ CÆSARÆ ATQUE REGIÆ CATHOLICÆ MAJESTATIS
CONSILIARIO INTIMO & CAMERARIO, nec non METROPOLITANARUM
ECCLESIA RUM MOGUNTINÆ & TREVIRENSIS CANONICO CAPITULA-
RI SENIORE, & respectivè SUPREMO CHORI EPISCOPO; EMINENTISSIMI
PRINCIPIS ELECTORIS MOGUNTINI CONSILIARIO INTIMO,
ac CIVITATIS TERRITORIQUE ERFURTENSIS PRO-
PRINCIPE,

SENSU INCLYTI JCTORUM ORDINIS IN PERAN-
TIQUA GERANA,

PRÆSIDE

~~DN.~~ DN. JOH. HEINRICO *Meener* / JCto,

EMINENTISS. PRINCIPIS ELECTORIS MOGUNT. CONSILIAR.
hujus REGIMINIS, JUDIC. PROVINCIAL. ASSESSORE PRIMAR.
PROF. DECRETAL. PUBL. & FACULTAT. JURID.

p. t. SENIORE,

DN. PATRONO ac PROMOTORE SUO DEVENERANDO,
PRO DIGNITATE DOCTORALI,

ET SUMMIS IN UTROQUE JURE PRIVILEGIIS ATQUE IMMUNITATIBUS
RITE ac SOLENNITER CONSEQUENDIS,

publica eruditorum disquisitioni

DIE XIX. SEPTEMBR. ANNO MDCCXV. HORIS LOCOQUE
consuetis submittit

JOANNES VVILHELMUS VVEISS,
LIPSIENSIS, ADV. IMMATRICUL.

ERFURTI, Typis JOH. MICHAEL. FUNCKII.

KOENIGRIED
UNIVERS.
ZVILALLE